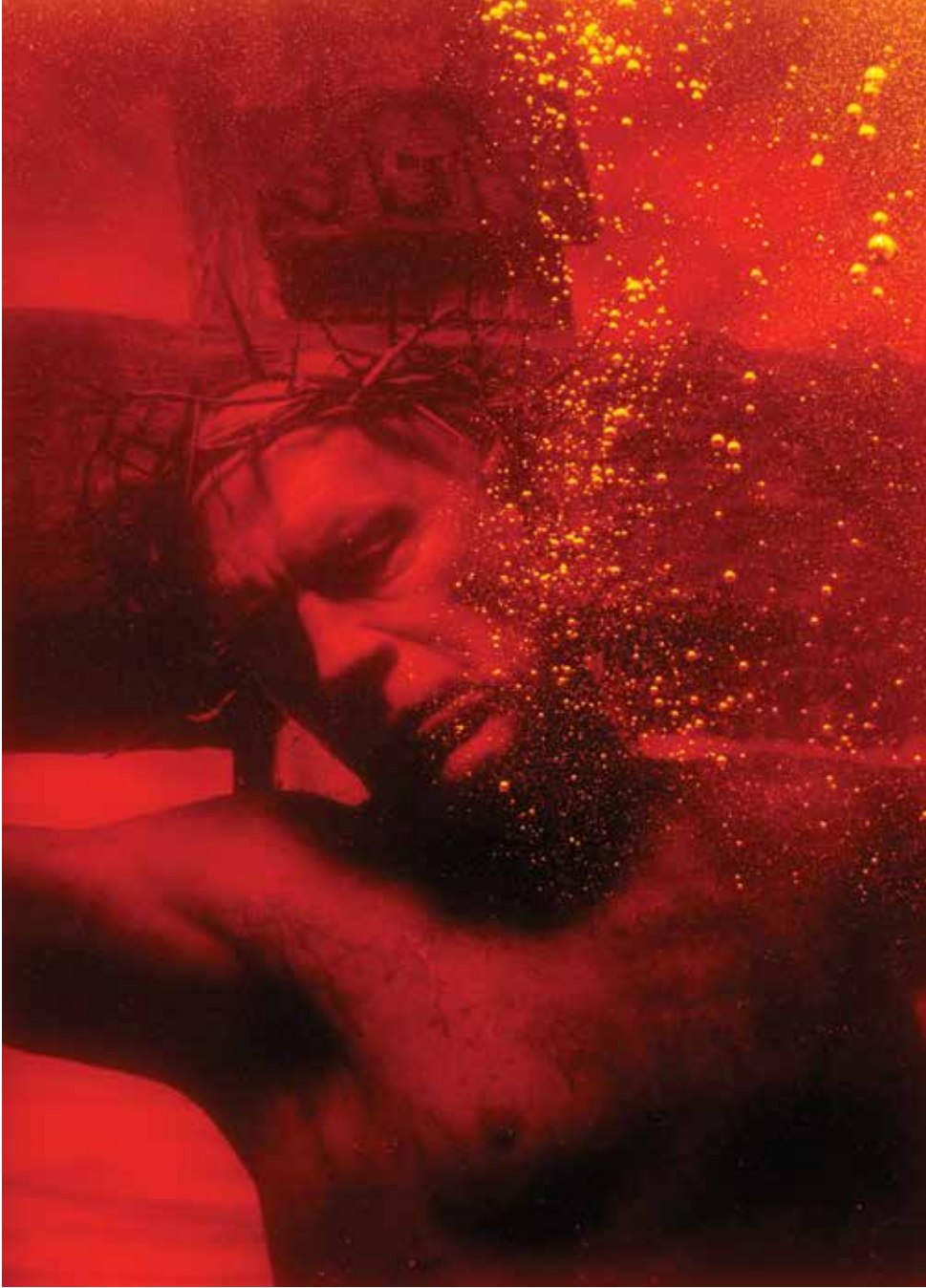

Artkolik^{.biz}

Kültür, Sanat, Yaşam Dergisi. Üç ayda bir yayımlanır.

No.8 / Bahar 2017 / Ücretsizdir

Başak Şenova / Çağatay Odabaş / Carolina Mizrahi / Ergin İnan / Jean-Michel Othoniel / John Malkovich
Kıvılcım Güngörün / Marcus Moller Bitsch / Nicholas Campbell / Öner Kocabeyoğlu
Parker Day / Sandro Miller / Seçkin Pirim / Ümit Benan / Varol Yaşaroğlu / Yaşam Şaşmaz

YAŞAM ŞAŞMAZER

Röportaj: ÇİSEM DANACI

Psikolojiyle yakından ilgilenen Yaşam Şaşmazer'in gerçekçi heykelleri, farklı yaş ve cinsiyetlerdeki insanların duygu durumlarını yansıtmakta. Sanatçının çalışmaları, belki yaşadığımız ama dile getirmediğimiz düşünce ve hislerimizin somutlaşmış hallerini dış dünyada görmemizi mümkün kılıyor..

Sanat hayatınız daima heykel üzerine mi gelişti, bundan sonra da odak noktanız heykel olmaya devam mı edecek?

Evet. Heykel bölümünden mezun olduğumdan bu yana odağım heykel. Bundan sonra da öyle olacağını düşünüyorum. Heykellerinizde malzeme olarak çoğunlukla ahşabı tercih etmenizden nedeni nedir? Çoğunlukla gerçekçi figür heykelleri yapıyorum ama hiperrealist işler değil. Dolayısıyla teni andıran ama yüzdeyüz onu imite etmeye çalışmayan bir malzeme ile çalışmak istedim. Bu etkiyi verebilen malzeme benim için ahşap oldu, bu sebeple ahşapla çalışıyorum.

Heykellerinizin psikolojik alt-

yapıları olduğu belli oluyor. Her zaman psikolojiyle ilgili miydiniz? Psikolojinin sanatla ilişkisini nasıl tanımlarsınız?

Evet psikoloji ile ilgiliyim, olabildiğince okumaya çalışıyorum. Heykellerimde de psikolojinin etkileri büyük. Çoğu işimde korkular, karanlık yönler, gölgeler ve yüzleşmeler önemli bir yer kaplıyor. Sanatı eğer dünyayı ve kendimizi anlama ve bir tür anlamlandırma yöntemi olarak düşünürsek, psikolojinin sanatla olan yakın ilişkisini daha net görebiliriz. Benim için ikisi neredeyse içiçe geçmiş durumda.

Çalışmalarınızda doğrudan gölgeleri gördüğümüz de oluyor, ancak gölgelerin olmadığı hey-

kellerinizde dahi gölge hissi veren, tedirgin edici bir durum söz konusu. Bu eserler, karanlık bir içsel duygu durumunun yansımaları mı?

"Gölge arketipi" Jungian psikolojide ilkel, bastırılmış, karanlık ve çözülmemiş bilinçdışı duyguları tanımlayan önemli bir terim. Jung'dan alıntılırsam "Gölge, olduğumuz ama olmak istemediğimiz her şey." Dolayısıyla içinde sakladıkları çok zengin. Bu duygular ve onlarla yüzleşme çabalarımız heykellerimdeki önemli temalardan biri. Bireysel durumlardan ziyade hepimize dair hikayeler.

Fiziksel olarak şiddet gördüğü anlaşılan figür heykelleriniz

var. (Kimden şiddet gördüğü net olmasa da; kendisinden de olabilir, bir başkasından da...) Bir eylem, bir duygu, bir kavram olarak; "şiddet" konusunda ne düşünüyorsunuz?

Maalesef şiddet her yerde. Hayatlarımızın çok içinde, neredeyse çıkamadığımız bir sarmal gibi... Şiddet doğamıza ait bir duygu ama toplumsal ve politik şiddetin özellikle de planlı ve organize olduğunda ne kadar yıkıcı olabildiğini biliyoruz, öğrendik. Özellikle bir söyleme dönüştüğünde ve iktidarın dili olmaya başladığında... Benim 2012'de yaptığım Doppelgänger adlı seri ise. "Ben"e yönelmiş şiddete dair bir sergiydi. Şiddet çoğunlukla aşına olduğumuz gibi hep dışarıda değil. Bilinçli ya da bilinçsiz kendimize de şiddet uygulayıp yaralayabiliyoruz. Serideki heykeller de bu tema etrafında şekillenmişti.

Çocuk, ergen ve yetişkin bedenlerin tasvir edildiği heykelleriniz var. Ancak yaşlı bedenler görmüyoruz. Bunun nedeni sizin, henüz "yaşlılık" evresini deneyimlememiş olmanız mı, yoksa başka bir nedeni var mı? Gelecekte, heykellerinizin arasında yaşlı bedenler de görmemiz mümkün olacak mı?

Olabilir. Sonuçta heykellerim çoğunlukla otobiyografik nitelikler taşımasa da deneyimlerim, yaşadıklarım ve hissettiklerim üretimim ana altyapısını oluşturuyor. Benim kendime sorduğum soruları, aklıma takılan ya da canımı sıkan mevzuları konu ediniyor. Asıl konu sadece beden tasvirleri yapmak değil tabii ki.

Bu tasvirler üzerinden bahsettiğim konuları düşünmek, sormak... Dolayısıyla bir gün aklıma "yaşlılık evresi" etrafında şekillenebilecek sorular takılmaya başlarsa, heykeller de değişebilir.

Fear Of Reason (2013)

Çocuk heykellerinizdeki çocuklar, "Sineklerin Tanrısı" kitabını hatırlatır tatta; çocuklarınızın çoğunun hareketleri, mimikleri oldukça ürkütücü. Bunun nedeni; çocukluk dönemine veya doğrudan insan olarak "çocukça" çok uzak olmanız mı, yoksa tam tersine, çok yakın olmanız mı?

Yakınlık ya da uzaklıktan ziyade, çocuklardaki bu ürkütücü etki gözlemlerimle alakalı. Çocukların tamamen saf, masum adete birer melek gibi tanımlanmasına karşı, onların da yetişkinler gibi bir çok duyguyu içinde barındıran bireyler olduğunu anlatmak istedim. Korku da, şiddet de, öfke de çocukluğun bir parçası. Rahatsız edici işler. Çünkü estetezede edilmiş naif çocukluk hayalle-

rimizi, idealleştirmelerimizi ve diğer benzer klişeleri reddediyorlar. Aynı zamanda ilk bakışta oldukça masum görünen bu çocuk heykellerinde iktidara, hırsa, korkuya, kıskançlığa, zulme ve hatta özgürleşmeye dair hikayeler de mevcut.

Elbet bütün eserlerinizin sizin için yeri ayrıdır. Ancak seçecek olsanız; özel olarak en bağlı olduğunuz, sizi en çok tatmin eden eserinizin hangisi olduğunu söylerdiniz?

Henüz yapmadığım eserlerimin :)

Bize biraz yurtdışına yerleşme ve orada çalışmaya devam etme sürecinizden bahsedebilir misiniz?

Birlikte çalıştığım galerinin daveti üzerine, bir süre çalışmalarına burada devam etmek için Berlin'e geldim. Yaklaşık 2 senedir burada yaşıyor ve üretiyorum.

Şubat ayında İsveç'te bir solo serginiz gerçekleşti. Bize biraz bu sergiden ve sergiye katıldığınız eserlerinizden bahsedebilir misiniz?

İsveç'in Boden şehrinde, Havremagasinet isimli bir çağdaş sanat mekanında gerçekleşen bu sergi, Metanoia serisi ve sonrasında ürettiğim işlerle bir araya getirilen bir seçki. Yine Jung terminolojisinden bir terim olan Metanoia ve gölgelerle alakalı bir sergi oldu. Nisan sonuna kadar devam edecek.